

КРИМІНОЛОГІЧНА АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНИ

Ю. В. ОРЛОВ

**ЗЛОЧИННІСТЬ І ПРОТИДІЯ ЇЙ
В УМОВАХ ВІЙНИ:
КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ
ТА КРИМІНОЛОГІЧНИЙ ВИМІРИ**

Монографія

Харків
«Право»
2023

УДК 343.97
О-66

Рецензенти:

О. М. Литвинов, доктор юридичних наук, професор;
А. М. Яценко, доктор юридичних наук, професор

*Рекомендовано до друку рішенням правління
Кримінологічної асоціації України
(протокол № 6 від 1 серпня 2023 р.)*

Орлов Ю. В.

О-66 Злочинність і протидія їй в умовах війни: кримінально-правовий та кримінологічний виміри : монографія / Ю. В. Орлов ; Кримінол. асоц. України. – Харків : Право, 2023. – 252 с.

ISBN 978-966-998-563-7

Монографія присвячена теоретичним і практичним питанням протидії злочинності кримінально-правовими та кримінологічними засобами в умовах війни. Досліджуються засади й особливості реалізації кримінально-правової політики як системної реакції на кримінальні загрози збройної агресії, проблеми кваліфікації воєнних злочинів і пов'язаних із війною кримінальних правопорушень, у тому числі тих, що за міжнародним кримінальним правом мають ознаки злочинів проти людяності. Поруч із кримінально-правовою презентовано результати застосування кримінологічної оптики до виявлення, опису та пояснення сутності, детермінант злочину агресії як кримінального перформансу, а також етіології, складових і особливостей проявлення сучасного російського фашизму. Аналізується специфіка впливу воєнних і антивоєнних факторів на криміногенну обстановку, її тенденції, проблеми адаптивності системи протидії злочинності та шляхи їх вирішення. Акцентується увага на специфіці кримінологічного забезпечення перехідного правосуддя в Україні, відповідних зонах криміногенних ризиків.

Для науковців, практичних працівників правоохоронних органів, представників громадськості, політиків і широкого кола читачів, які цікавляться проблематикою протидії злочинності.

УДК 343.97

ISBN 978-966-998-563-7

© Орлов Ю. В., 2023

© Видавництво «Право», 2023

ЗМІСТ

Передмова	4
------------------------	---

Розділ 1

ЕФЕКТИ ВІЙНИ У КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІЙ ОПТИЦІ: РАМКОВІ ФОРМАЦІЇ

§ 1. Кримінально-правова політика України в умовах війни: виклики та відповіді	8
§ 2. Проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень, пов'язаних з війною, що документуються на деокупованих територіях України	39
§ 3. Суб'єкт воєнного злочину: юридичні uzалежнення від статусу комбатанта	57
§ 4. Кримінально-правовий вимір участі у війні в Україні: від комбатанта до військовополоненого	64
§ 5. Злочини проти людяності в контексті війни в Україні: визначення, проблеми розмежування із суміжними складами злочинів	77

Розділ 2

ВІЙНА У КРИМІНОЛОГІЧНІЙ ОПТИЦІ: АКЦІОНІЗМ, ФАШИЗМ, АНТИКРИМІНАЛЬНИЙ ПРАГМАТИЗМ

§ 1. Війна як кримінальний перформанс: акціоністська природа злочину агресії.....	101
§ 2. Картографія російського фашизму: кримінологічного-психоаналітична розмітка	119
§ 3. Вплив воєнних та антивоєнних факторів на криміногенну обстановку в Україні: базові аналітичні орієнтації.....	174
§ 4. Тенденції у змінах криміногенної обстановки в Україні в умовах війни	181
§ 5. Система протидії злочинності в умовах війни: від дисбалансу до стабілізації	199
§ 6. Кримінологічні засади перехідного правосуддя для України: розмітка зон криміногенних ризиків	217
Резюме	241